

Nordea Finans Danmark A/S
Att.: Att.: Direktionen

7. oktober 2021

Ref. YARO

J.nr. 21-003835

Påbud for overtrædelse af kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1, jf. § 7, stk. 1, i lov om forbrugslånsvirksomheder.

FINANSTILSYNET
Århusgade 110
2100 København Ø

Tlf. 33 55 82 82
Fax 33 55 82 00
CVR-nr. 10 59 81 84
finansstilsynet@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

Afgørelse

Finanstilsynet påbyder Nordea Finans Danmark A/S at foretage en kreditværdighedsvurdering i overensstemmelse med kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1, jf. § 7, stk. 1, i lov om forbrugslånsvirksomheder, forud for indgåelsen af en kreditaftale for lån, herunder

- at foretage vurderingen af låntagers kreditværdighed på grundlag af fyldestgørende oplysninger
- alene at anvende indkomst for den eller de personer, der hæfter for lånet, som grundlag for vurderingen
- i alle tilfælde at foretage en individuel vurdering af, om låntagers rådighedsbeløb er tilstrækkeligt til, at låntager kan servicere lånet

ERHVERVSMINISTERIET

Påbuddet skal efterleves fra den dato, det er modtaget af Nordea Finans Danmark A/S. Det betyder, at Nordea Finans Danmark A/S ikke må yde nye udlån fra denne dato, hvis ovenstående påbud ikke overholdes.

Baggrund

Finanstilsynet indledte den 16. april 2021 en undersøgelse af Nordea Finans Danmark A/S' (Nordea Finans) kreditværdighedsvurdering af forbrugere. Nordea Finans sendte den 10. maj 2021 en redegørelse for virksomhedens proces for kreditværdighedsvurdering af forbrugere samt tilhørende materiale. Nordea Finans sendte den 10. juni 2021 supplerende oplysninger efter anmodning fra Finanstilsynet.

Nordea Finans har oplyst, at virksomheden i forretningsområdet "Car Finance" udbyder billån via Nordea.dk. Disse henvender sig til kunder i Nordea

Bank samt øvrigt interesserede. Herudover udbyder Nordea Finans købekontraktfinansiering og blanko lån via en række forhandlere, som Nordea Finans samarbejder med.

Nordea Finans' proces for kreditværdighedsvurdering for billån via Nordea.dk

Nordea Finans har oplyst, at virksomheden ved kreditværdighedsvurdering i forbindelse med ansøgning om billån via Nordea.dk, anvender en budgetberegner, der på baggrund af oplysninger fra låntager samt oplysninger fra en række interne og eksterne databaser udregner et budget for låntageren. Låntager modtager budgettet i PDF-format, og anmodes om at gennemgå budgettet med henblik på at bekræfte eller afvise rigtigheden af oplysningerne. I de tilfælde, hvor låntager ønsker at tilrette budgettet, skal låntager fremsende dokumentation for de ønskede ændringer.

Det fremgår af Nordea Finans' redegørelse, at den anvendte budgetberegner bygger på en kombination af faktisk, estimeret og statistisk data. Nordea Finans har oplyst følgende om budgetberegnerens beregning af låntagers udgifter

"For forståelsens skyld, gives her et par eksempler:

- i. Faktiske udgifter: såsom Institutionsplads (vuggestue, børnehave, SFO) beregnes ud fra oplyste antal børn og alder, samt priser fra pågældende kommune*
- ii. Estimerede udgifter: Der foretages et estimat af forbrugers varme udgifter på baggrund af forbrugers adresse, boligforhold (kvm.) og varmepriis på forbrugers adresse, vej, område og kommune (en gennemsnitsbetragtning)*
- iii. Statisk udgifter: NFD har i Budgetberegneren fastsat et beløb for enkelte udgifter, som er ens uafhængig af forbrugeren, eksempelvis bilforsikring, som NFD har fastsat til 450 kr. pr. måned pr. bil."*

Den anvendte budgetberegner estimerer bl.a. udgifter til husleje for lejebolig, husforsikring og varme.

Det fremgår desuden af dokumentet [forretningsgang], s. 20, at budgetberegneren kan tillægge en estimeret boligsikring til låntagers indtægter. Nordea Finans har oplyst, at den estimerede boligsikring tillægges i de tilfælde, hvor låntager bor alene i lejebolig uden børn, hvor lejligheden er 65 kvm² eller mindre, og hvor låntagers formue er mindre end 770.500 kr.

Budgetberegneren anvender statiske beløb for udgifter til bl.a. elektricitet og vand. Fastsættelse af de statiske beløb sker ifølge Nordea Finans' [forretningsgang], s. 6, på følgende måde

"Beløbene er fastsat med baggrund i generel oveordnet undersøgelse hos forskellige udbydere, hvorefter der er fastsat et gennemsnit. Beløbene opdateres minimum 1 gang årligt."

Hvad angår budgetberegnerens fordeling af udgifter mellem samboende fremgår det endvidere af [forretningsgang], s. 6, at

"Såfremt der er tale om en ansøgning med en enkelt debitor, der er samboende og evt. med børn, er der i beregningerne indlagt, at debitor dækker 50% af de samlede faste udgifter samt skal dække 50% af kravet rådighedsbeløb til barn/børn."

Nordea Finans' proces for kreditværdighedsvurdering for købekontraktfinansiering og blankolån via forhandler

Nordea Finans har oplyst følgende om processen for kreditværdighedsvurdering i forbindelse med købekontraktfinansiering og blankolån via forhandlere

"Forhandleren indhenter og indtaster oplysninger [...] fra forbrugeren, herunder personlige forhold, såsom CPR-nummer, nationalitet, antal børn og alder, biler i husstanden, boligforhold og evt. medansøger/kautionsist [...]. Forbrugeren (og evt. medansøger) skal ligeledes oplyse månedlig brutto og nettoindkomst samt rådighedsbeløb. Der vedlægges som udgangspunkt ikke dokumentation herfor."

Modtagne oplysninger tjekkes mod CPR-registret, intern tjek (evt. hensættelser på forbrugeren) og RKI. NFD vurderer om, der på baggrund af oplyst indkomst og rådighedsbeløb, er behov for indhentelse af dokumentation for indkomsten til at underbygge kreditværdighedsvurderingen (fx eSKAT, ansættelseskontrakt, lønsedler, dokumentation for indtægt som selvstændig eller andet, i så fald anmodes forbrugeren herom.

For Blanko lån; skal forbrugeren altid levere eSKAT oplysninger som dokumentation, og NFD beregner en gælds faktor [...]."

Det fremgår af Nordea Finans' redegørelse, at låntager i forbindelse med ansøgning om hhv. købekontraktfinansiering og blankolån via forhandlere skal oplyse husstandens rådighedsbeløb.

Finanstilsynet har anmodet Nordea Finans om at bekræfte, at Nordea Finans indhenter oplysninger om husstandens samlede rådighedsbeløb også i de tilfælde, hvor der alene er en enkelt låntager.

Nordea Finans har bekræftet dette, og har i den forbindelse oplyst, at låntager ved ansøgning via forhandler oplyser om husstandens månedlige rådighedsbeløb, og at Nordea Finans anvender denne oplysning til vurderingen af låntagers kreditværdighed. Nordea Finans indhenter som udgangspunkt ikke dokumentation for samleverens indkomst, medmindre Nordea Finans finder det nødvendigt at underbygge kreditværdighedsvurderingen.

Nordea Finans' vurdering af låntagers rådighedsbeløb

Nordea Finans har oplyst, at virksomheden anvender følgende minimumssatser til brug for vurderingen af, om låntager har et tilstrækkeligt rådighedsbeløb

- 5.000 kr. per måned for enlige
- 8.500 kr. per måned for par
- 2.500 kr. per måned per barn

Såfremt låntager ikke har et tilstrækkeligt rådighedsbeløb, gives der afslag på låneansøgningen.

Høring

Nordea Finans fik den 9. august 2021 et udkast til afgørelse i høring med frist til d. 31. august 2021. Finanstilsynet modtog høringssvar fra Nordea Finans den 31. august 2021.

Den 25. august afholdt Finanstilsynet et møde med Nordea Finans om Nordea Finans' bemærkninger til afgørelsen samt, hvilke tiltag Nordea vil iværksætte for at efterkomme afgørelsen.

Nordea Finans har overordnet noteret sig afgørelsen og har oplyst, at virksomheden vil efterkomme påbuddet.

Nordea Finans har imidlertid anført, at Nordea Finans ikke enig i Finanstilsynets udlægning af, at fyldestgørende oplysninger omfatter indhentelse af faktiske og dokumenterede oplysninger i alle tilfælde. Nordea Finans finder, at Finanstilsynet udlægning af omfanget af dette krav ikke er lovhjemlet.

Nordea Finans har endvidere anført, at Finanstilsynets vurdering af, at Nordea Finans ikke i alle tilfælde foretager en individuel vurdering af, om låntager

rådighedsbeløb er tilstrækkeligt, beror på, at Nordea Finans' takster for minimumsrådighedsbeløb ikke er tilstrækkelige til at vurdere, om låntager kan servicere lånet. Nordea Finans er ikke enig i, at de af Nordea Finans anvendte takster er utilstrækkelige. Nordea Finans finder desuden, at der ikke er lov hjemmel til at kræve anvendelse af gældsaneringsbekendtgørelsens satser for rådighedsbeløb.

Nordea Finans' bemærkninger i høringssvaret har ikke givet anledning til en ændret vurdering. Finanstilsynet fastholder derfor fortsat påbuddet.

Finanstilsynet har på baggrund af høringssvaret foretaget enkelte præciseringer og redaktionelle ændringer.

Retlig grundlag

Långivere skal vurdere forbrugeres kreditværdighed, inden de bevilger lån. Det følger af kreditaftalelovens § 7 c

”§ 7 c. Kreditgiveren skal inden kreditaftalens indgåelse vurdere forbrugers kreditværdighed på grundlag af fyldestgørende oplysninger, der, hvor det er relevant, indhentes hos forbrugeren og, hvor det er nødvendigt, ved søgning i relevante databaser.

Stk. 2. Hvis kreditgiveren og forbrugeren efter kreditaftalens indgåelse bliver enige om at ændre det samlede kreditbeløb, skal kreditgiveren ajourføre de finansielle oplysninger, som kreditgiveren har om forbrugeren. Før enhver væsentlig forhøjelse af det samlede kreditbeløb skal kreditgiveren atter vurdere forbrugers kreditværdighed.

[Stk. 3.]”

Det fremgår af lovbemærkningerne¹ til kreditaftalelovens § 7 c, at vurderingen af forbrugers kreditværdighed skal ske med henblik på at vurdere, om forbrugeren vil være i stand til at betale de forudsatte afdrag på kreditbeløbet og ikke med henblik på at vurdere långiverens tabsrisiko

”Bestemmelsen indebærer, at kreditgiveren altid vil skulle indhente fyldestgørende oplysninger og på baggrund af disse oplysninger foretage en vurdering af forbrugers kreditværdighed. Oplysningerne

¹Forslag til lov om ændring af lov om kreditaftaler og lov om markedsføring (ændring som følge af forbrugerkreditdirektivet), fremsat den 16. december 2009, Folketingstidende 2009-2010, A, L 91 som fremsat, side 51.

kan efter kreditgiverens skøn indhentes hos forbrugeren og ved søgning i relevante databaser, fx hos kreditoplysningsbureauer.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med forbrugerkreditdirektivets overordnede formål om at øge forbrugerbeskyttelsen, og vurderingen af forbrugers kreditværdighed skal derfor ske med henblik på at vurdere, om forbrugeren på baggrund af dennes økonomiske situation ved hjælp af fx løbende indtægter, låneomlægning eller realisation af aktiver vil være i stand til at betale de forudsatte afdrag på kreditbeløbet, og ikke med henblik på at vurdere kreditgiverens tabsrisiko.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i stk. 2, at kreditgiveren på ny skal foretage en vurdering af forbrugers kreditværdighed, inden der sker en væsentlig forhøjelse af det samlede kreditbeløb. Ved ændring af det samlede kreditbeløb skal kreditgiveren endvidere ajourføre de finansielle oplysninger om forbrugeren, som kreditgiveren har registreret.”

EU-Domstolen har fastslået, at det kan være tilstrækkeligt at vurdere en låneansøgers kreditværdighed ud fra de oplysninger, som låneansøgeren selv giver, hvis de er fyldestgørende og vedlagt dokumentation. Långiver har ikke pligt til at foretage en systematisk efterprøvelse af låneansøgerens oplysninger og dokumentation. Det fremgår af præmisserne 35-39 i en præjudiciel afgørelse² fra 2014 om fortolkningen af artikel 8 i forbrugerkreditdirektivet, som kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1 og 2, implementerer:

”35. I denne henseende fremgår det af 26. betragtning til nævnte direktiv, at kreditgivere bør bære ansvaret for at kontrollere den enkelte forbrugers kreditværdighed, og at de med henblik herpå bør kunne anvende ikke blot oplysninger, som forbrugeren har givet i forbindelse med forberedelsen af den pågældende kreditaftale, men også oplysninger, der er givet under et længerevarende forretningsforhold. Denne forpligtelse tilsigter således at ansvarliggøre kreditgiverne og undgå udbetaling af kreditter til forbrugere, der ikke er kreditværdige.

36. Direktiv 2008/48 angiver ikke en udtømmende opregning af de oplysninger, som kreditgiveren skal bruge for at efterprøve forbrugers kreditværdighed, og præciserer heller ikke, om disse oplysninger skal kontrolleres, og på hvilken måde de skal kontrolleres. I stedet

² EU-Domstolens dom af 18. december 2014, C-449/13 (Consumer Finance). Sagen vedrørte franske forbrugers billån og forbrugslån, begge på ca. 150.000 kr. Ifølge den franske forbrugeraftalelov fortaber forbrugslånsselskaber helt eller delvist retten til renter, hvis selskabet ikke har efterprøvet forbrugers kreditværdighed inden bevilning af lån, jf. præmis 10.

giver affattelsen af artikel 8, stk. 1, i direktiv 2008/48, læst i lyset af 26. betragtning til dette, kreditgiveren en skønmargin med henblik på at afgøre, om de oplysninger, denne er i besiddelse af, er tilstrækkelige eller ej til at dokumentere forbrugerens kreditværdighed, og om han skal efterprøve disse ved hjælp af andre beviselementer.

37. Heraf følger det for det første, at det påhviler kreditgiveren i hvert enkelt tilfælde og under hensyntagen til de specifikke omstændigheder i forbindelse hermed, at afgøre, om de nævnte oplysninger er brugbare og fyldestgørende med henblik på efterprøvelsen af forbrugerens kreditværdighed. I denne henseende kan spørgsmålet om, hvorvidt de pågældende oplysninger er fyldestgørende, afhænge af omstændighederne i forbindelse med indgåelsen af kreditaftalen, forbrugerens personlige situation og det beløb, der er tale om i aftalen. Denne kontrol kan finde sted ved hjælp af dokumentation af forbrugerens finansielle situation, men det kan ikke udelukkes, at en kreditgiver kan tage hensyn til det forudgående kendskab til den potentielle låntagers finansielle situation i forhold til det lån, som han kan få tildelt. Simple, uunderbyggede erklæringer, som forbrugeren fremsætter, kan dog ikke i selv kvalificeres som fyldestgørende oplysninger, hvis de ikke er vedlagt dokumentation.

38. For det andet og med forbehold for andet punktum i artikel 8, stk. 1, i direktiv 2008/48, hvorefter medlemsstaterne kan opretholde kreditgiverens forpligtelse til at søge i en database i deres lovgivning, pålægger direktiv 2008/48 ikke kreditgivere at foretage en systematisk efterprøvelse af rigtigheden af de oplysninger, forbrugeren fremkommer med. Afhængigt af omstændighederne i hvert enkelt tilfælde kan kreditgiveren enten stille sig tilfreds med de oplysninger, som forbrugeren er fremkommet med, eller vurdere, at det er nødvendigt at indhente en bekræftelse af disse oplysninger.

39. På baggrund af ovenstående betragtninger skal det tredje spørgsmål besvares med, at artikel 8, stk. 1, i direktiv 2008/48 skal fortolkes således, at den på den ene side ikke er til hinder for, at efterprøvelsen af forbrugerens kreditværdighed alene sker på baggrund af oplysninger, som denne sidstnævnte er fremkommet med, på betingelse af, at disse oplysninger er fyldestgørende, og at simple erklæringer fra forbrugerens side er vedlagt dokumentation, og at den på den anden side ikke pålægger kreditgiveren at foretage en systematisk efterprøvelse af rigtigheden af de oplysninger, forbrugeren fremkommer med.”

Finanstilsynet og Forbrugerombudsmanden har udarbejdet en vejledning, der dels beskriver, hvordan forpligtelsen til at kreditværdighedsvurdere forbrugere *kan* opfyldes, dels giver en række praktiske anvisninger herpå. Vejledningen afspejler Finanstilsynets og Forbrugerombudsmandens fortolkning af gældende ret.

Det fremgår af vejledningen, at der altid *skal* foretages en kreditværdighedsvurdering af den enkelte låntager, uanset lånebeløbets størrelse og formålet med lånet. Vurderingen *skal* foretages på baggrund af fyldestgørende oplysninger om låntagers indtægter, udgifter og gæld, og kreditgiver *skal* sikre, at låntager efter optagelsen af det nye lån vil have et tilstrækkeligt rådighedsbeløb.

Som pejlemærke for et tilstrækkeligt rådighedsbeløb angiver vejledningen taksterne i gældssaneringsbekendtgørelsen, som pt. er 6.720 kr. for enlige, 11.400 kr. for samlevende og med et tillæg på 1.840-3.370 kr. pr. barn afhængig af barnets alder. Da det er individuelt, hvor stort et rådighedsbeløb en person/en familie har brug for, er det imidlertid altid kreditgivers ansvar at foretage en vurdering af, om låntagers rådighedsbeløb er tilstrækkeligt stort til at undgå uansvarlig kreditgivning.

Det fremgår af vejledningen, at i de tilfælde, hvor en kredit optages af én person, er det alene den persons indtægt, der kan lægges til grund for kreditværdighedsvurderingen. Hvis låntager er gift eller samlevende, kan kreditgiveren ikke uden videre antage, at udgifter afholdes ligeligt af låntager og dennes ægtefælle/ samlever. Kreditgiveren må da enten lægge til grund, at låntager afholder alle udgifter, eller indhente oplysninger om, hvilken andel af de fælles udgifter låntager faktisk afholder.

Vurdering

Nedenfor følger Finanstilsynets vurdering af Nordea Finans' proces for henholdsvis billån via Nordea.dk og købekontraksfinansiering og blankolån via forhandlere samt af Nordea Finans' vurdering af låntagers rådighedsbeløb.

Nordea Finans' proces for kreditværdighedsvurdering for billån via Nordea.dk

Manglende anvendelse af fyldestgørende oplysninger

Finanstilsynet har konstateret, at Nordea Finans ved ansøgning om billån gennem Nordea.dk anvender en budgetberegner, der beregner låntagers budget på baggrund af en blanding af faktiske, statistiske og estimerede data. Nordea Finans indhenter alene dokumentation for de udgifter, der er fastsat på baggrund af estimeret eller statistisk data, i det omfang låntager foretager rettelser af disse.

Budgetberegneren tillægger desuden en estimeret boligsikring til låntagers indtægter i de tilfælde, hvor låntager bor alene i lejlighed uden børn, lejligheden er 65 kvm² eller mindre, og låntagerens formue er mindre end 770.500 kr. Der indhentes ikke dokumentation for, at låntager faktisk modtager boligsikring eller for størrelsen heraf.

Finanstilsynet har endvidere konstateret, at der i budgetberegneren er indlagt en antagelse om, at låntager dækker 50 pct. af de samlede faste udgifter samt skal dække 50 pct. af rådighedsbeløbet for eventuelle børn i de tilfælde, hvor der er tale om en enkelt debitor, der er samboende.

En kreditværdighedsvurdering skal efter kreditaftalelovens § 7 c i hvert enkelt tilfælde bestå af en individuel vurdering på grundlag af fyldestgørende oplysninger om låntager.

Det er Finanstilsynets vurdering, at Nordea Finans i forbindelse med kreditværdighedsvurderinger for billån gennem Nordea.dk ikke i tilstrækkelig grad sikrer sig, at kreditværdighedsvurderingen i alle tilfælde sker på baggrund af fyldestgørende oplysninger. Dette skyldes dels, at den anvendte budgetberegner anvender estimater og statistiske beløb ved beregning af låntagers budget, dels at der i budgetberegneren er indlagt antagelser om ligelig fordeling af udgifter mellem samboende, samt at låntager alene dækker halvdelen af rådighedsbeløbet og dermed halvdelen af udgifterne til delte børn. Vurderingen af låntagers kreditværdighed er således ikke baseret på faktiske og dokumenterede oplysninger om låntager.

Anvendelse af estimater og statistisk data som grundlag for beregning af låntagers rådighedsbeløb medfører en risiko for, at det beregnede rådighedsbeløb ikke giver et retvisende billede af låntagers økonomiske forhold, og at låntager godkendes til et lån, som låntager ikke har råd til at servicere. Ved at antage en ligelig fordeling af udgifter mellem samboende, herunder udgifter til delte børn, er der endvidere risiko for, at låntagers udgifter undervurderes, hvorved låntagers beregnede rådighedsbeløb kan blive kunstigt højt.

Finanstilsynet finder desuden, at estimeret og statistisk data alene kan anvendes til at sortere ansøgere fra, men ikke til at godkende ansøgere til lån.

På baggrund af ovenstående er det Finanstilsynets vurdering, at Nordea Finans' proces for kreditværdighedsvurdering ved billån via Nordea.dk ikke foretages på baggrund af fyldestgørende oplysninger om låntager, og derved ikke er i overensstemmelse med kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1.

Nordea Finans' proces for kreditværdighedsvurdering af købekontraktfinansiering og blankolån via forhandler

Manglende anvendelse af fyldestgørende oplysninger

Finanstilsynet har konstateret, at Nordea Finans ved ansøgning om købekontraktfinansiering og blankolån via forhandlere ikke indhenter dokumentation for det af låntager oplyste rådighedsbeløb. Nordea Finans indhenter som udgangspunkt desuden ikke dokumentation for låntagers indkomst i forbindelse med købekontraktfinansiering via forhandlere. Dokumentation for låntagers indkomst indhentes alene i det omfang Nordea Finans vurderer, at der er behov herfor på baggrund af låntagers oplysninger om indkomst og rådighedsbeløb. Oplysninger om eller dokumentation for låntagers gæld indhentes ligeledes ikke ved købekontraktfinansiering via forhandlere.

En kreditværdighedsvurdering skal efter kreditaftalelovens § 7 c i hvert enkelt tilfælde bestå i en individuel vurdering på grundlag af fyldestgørende oplysninger om låntager.

Det er Finanstilsynets vurdering, at Nordea Finans ved ansøgning om købekontraktfinansiering via forhandlere ikke i tilstrækkelig grad sikrer sig, at kreditværdighedsvurderingen i alle tilfælde sker på baggrund af fyldestgørende oplysninger. Dette skyldes dels, at Nordea Finans foretager vurderingen af låntagers kreditværdighed på baggrund af udokumenterede oplysninger om indkomst og rådighedsbeløb, dels at Nordea Finans ikke indhenter oplysninger om eller dokumentation for låntagers gæld. Vurderingen af låntagers kreditværdighed ved købekontraktfinansiering er således ikke baseret på faktiske og dokumenterede oplysninger om låntager.

Det er endvidere Finanstilsynets vurdering, at Nordea Finans ved ansøgning om blankolån via forhandlere ikke i tilstrækkelig grad sikrer sig, at kreditværdighedsvurderingen i alle tilfælde sker på baggrund af fyldestgørende oplysninger. Dette skyldes, at Nordea Finans foretager vurderingen af låntagers kreditværdighed på baggrund af udokumenterede oplysninger om rådighedsbeløb. Vurderingen af låntagers kreditværdighed ved blankolån er således ikke baseret på faktiske og dokumenterede oplysninger om låntager.

Når Nordea Finans indhenter oplysninger fra låntager uden dokumentation, er der risiko for, at de indhentede oplysninger ikke svarer til låntagers faktiske

forhold. Nordea Finans kan derfor ikke være sikker på, at låntager reelt er i stand til at betale de forudsatte afdrag på lånet.

Idet Nordea Finans hverken indhenter oplysninger om eller dokumentation for låntagers gæld ved ansøgning om købekontraktfinansiering, sikrer Nordea Finans sig ikke et fyldestgørende overblik over låntagers økonomiske forhold. Låntager kan f.eks. have gæld, som låntager ikke afdrager på, og som derfor ikke er indregnet i låntagers rådighedsbeløb eller fremgår af låntagers udgifter i øvrigt.

På baggrund af ovenstående er det Finanstilsynets vurdering, at Nordea Finans' proces for kreditværdighedsvurdering ved købekontraktfinansiering og blankolån via forhandlere ikke foretages på baggrund af fyldestgørende oplysninger om låntager, og derved ikke er i overensstemmelse med kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1.

Anvendelse af evt. samlevendes indkomst

Finanstilsynet har konstateret, at Nordea Finans i forbindelse med købekontraktfinansiering og blankolån gennem forhandlere indhenter oplysninger om husstandens samlede rådighedsbeløb, også i de tilfælde, hvor der alene er en enkelt låntager, og at det er husstandens samlede rådighedsbeløb, der bliver lagt til grund ved vurderingen af låntagers kreditværdighed.

Det fremgår af Finanstilsynets og Forbrugerombudsmandens vejledning for kreditværdighedsvurdering, at i de tilfælde, hvor en kredit optages af én person, er det alene den persons indtægt, der kan lægges til grund for kreditværdighedsvurderingen.

Finanstilsynet vurderer, at Nordea Finans ikke i alle tilfælde sikrer sig, at låntager kan servicere lånet på egen hånd. Dette skyldes, at Nordea Finans anvender husstandens samlede rådighedsbeløb i de tilfælde, hvor lånet optages af én låntager, og dermed tager en eventuel samlevendes indkomst med i vurderingen af låntagers kreditværdighed. Vurderingen af låntagers kreditværdighed foretages således ikke alene på baggrund af dennes økonomiske situation og giver derfor ikke et retvisende billede af låntagers økonomiske formåen. I de tilfælde, hvor der ikke er aftalt solidarisk hæftelse, og det alene er låntager, der hæfter for lånet, skal låntager alene kunne bære de forudsatte afdrag på lånet.

På baggrund af ovenstående er det Finanstilsynets vurdering, at Nordea Finans ikke i alle tilfælde alene anvender indkomsten for den eller de personer, der hæfter for lånet som grundlag for kreditværdighedsvurderingen, og derved ikke foretager en kreditværdighedsvurdering i overensstemmelse med kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1.

Nordea Finans' vurdering af tilstrækkeligt rådighedsbeløb

Finanstilsynet har konstateret, at Nordea Finans anvender standardiserede minimumsrådighedsbeløb på 5.000 kr. for en enlig, 8.500 kr. for et par og 2.500 kr. pr. barn.

Det fremgår af Finanstilsynets og Forbrugerombudsmandens vejledning for kreditværdighedsvurdering, at kreditgiver skal foretage en vurdering af om låntagers rådighedsbeløb er tilstrækkelig stort til at undgå uansvarlig kreditgivning. Vejledningen angiver satserne i den til enhver tid gældende gælds-saneringsbekendtgørelse, som pejlemærker for et tilstrækkeligt rådighedsbeløb. Det er imidlertid til enhver tid kreditgivers ansvar at foretage en individuel vurdering af, hvorvidt den konkrete låntager har et tilstrækkeligt rådighedsbeløb. I de tilfælde, hvor låntagers rådighedsbeløb ligger under pejlemærkerne, bør kreditgiver endvidere udvise øget opmærksomhed og grundighed ved vurderingen af, om rådighedsbeløbet er tilstrækkeligt for den konkrete låntager.

Finanstilsynet vurderer, at Nordea Finans ved at anvende standardiserede minimumsrådighedsbeløb ikke i alle tilfælde foretager en individuel vurdering af, om et givent rådighedsbeløb er tilstrækkeligt for låntager og derved sikrer, at låntager vil have råd til at servicere det lån, der ansøges om. Finanstilsynet bemærker i øvrigt, at de af Nordea Finans anvendte minimumsrådighedsbeløb er lavere end de rådighedsbeløb, som anvendes efter gældssaneringsbekendtgørelsen, og som har til formål at sikre meget gældsatte personer et eksistensminimum.

På baggrund af ovenstående er det Finanstilsynets vurdering, at Nordea Finans ikke i alle tilfælde foretager en individuel vurdering af, om låntagers rådighedsbeløb er tilstrækkeligt til, at låntager kan servicere lånet, og derved ikke foretager en kreditværdighedsvurdering i overensstemmelse med kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1.

På baggrund af Nordea Finans' redegørelse og supplerende oplysninger, er det Finanstilsynets vurdering, at Nordea Finans ikke lever op til kreditaftalelovens bestemmelser om at foretage en kreditværdighedsvurdering af en forbruger, inden der indgås en kreditaftale.

På den baggrund påbyder Finanstilsynet Nordea Finans at foretage en kreditværdighedsvurdering i overensstemmelse med kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1, jf. § 7, stk. 1, i lov om forbrugslånsvirksomheder, forud for indgåelsen af en kreditaftale for lån, herunder

- at foretage vurderingen af låntagers kreditværdighed på grundlag af fyldestgørende oplysninger
- alene at anvende indkomst for den eller de personer, der hæfter for lånet, som grundlag for vurderingen
- i alle tilfælde at foretage en individuel vurdering af, om låntagers rådighedsbeløb er tilstrækkeligt til, at låntager kan servicere lånet

Påbuddet skal efterleves fra den dato det er modtaget af Nordea Finans. Det betyder, at Nordea Finans ikke må yde nye udlån fra denne dato, hvis ovenstående påbud ikke overholdes

Opfølgning

Nordea Finans har sammen med virksomhedens høringssvar af 31. august 2021 og ved brev af 1. oktober 2021 indsendt dokumentation for, at virksomheden har implementeret en række foranstaltninger, der adresserer påbuddet.

Finanstilsynet vurderer på den baggrund, at Nordea Finans har dokumenteret efterlevelse af påbuddet.

Klagevejledning

Finanstilsynets afgørelse kan indbringes for Erhvervsankenævnet senest fire uger efter, at den er modtaget. Det følger af § 25 i lov om forbrugslånsvirksomheder. Klagen skal sendes pr. e-mail til adressen ean@naevneneshus.dk eller pr. post til Erhvervsankenævnet, Toldboden 2, 8800 Viborg, tlf. 72 40 56 00.

Det er forbundet med et gebyr at klage til Erhvervsankenævnet. Yderligere information om klagegebyr og opsættende virkning kan findes på Erhvervsankenævnets hjemmeside, <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/>, og i bekendtgørelse nr. 1135 af 13. oktober 2017 om Erhvervsankenævnet.

Offentliggørelse

Det fremgår af § 22 i lov om forbrugslånsvirksomheder, at Finanstilsynet skal orientere offentligheden om sager, jf. §§ 7 og 9, som er behandlet af Finanstilsynet, og som er af almen interesse. Finanstilsynet finder, at denne sag er af almen interesse, og påbuddet vil derfor blive offentliggjort på Finanstilsynets hjemmeside.

Med venlig hilsen

Yasmin Rosendahl
Fuldmægtig